

Ø-vandringer

Helgoland, Als og de frisiske øer,
Hallig Hooge og Rømø

15. – 21. august 2022

Ude i Vadehavet ligger enestående naturoplevelser og venter. Vi oplever på vores vandring lokalbefolkningen, der i et evigt skifte mellem ebbe og flod har formået at overleve trods de barske stormfloder. Naturligvis skal vi også på dette vandrekursus besøge den røde klippeø Helgoland, som ligger 72 km ude i Nordsøen. Øen, der majestætisk rejser sig 61 meter over havets overflade, ligesom vi også skal besøge Hallig Hooge. En særlig frisk ø, uden diger, der derfor hvert år oversvømmes mange gange i vinteråret især. Hjemme venter udvalgte foredrag og dejlig højskolesang.

Øerne og vandreturene

- **Rømø**, hvor der udover rav ikke findes en sten, idet øen er dannet af sand og klit. Danmarks 10. største ø ved den jyske vestkyst mellem Ribe og Esbjerg ligger i Vadehavet og har Europas bredeste strand. På fastlandet skal vi desuden besøge det imponerende Marskstårn samt gå på Den svorne vej. Ca. 12km.
- **Hallig Hooge** tilhører kategorien af tyske vadehavsoer benævnt "halliger". Disse flade øer ud for Nordfrieslands kyst ligger helt ubeskyttede for vej og vind. Gårdene, kirken og andre bygninger står hævet over landskabet på de kunstige forhøjninger: Varfterne, så de lige akkurat er oven vande ved de årlige oversvømmelser af øen. Ca. 6-8km
- **Helgoland** står monumentalt med sin røde sandstensklippe 72 km ude i Nordsøen. Den rager 61 m op over havoverfladen og daterer sig tilbage til urtiden. 2½ times sejltur mellem sandbanker med udsigt til sæler og fugle fører os ud til denne særprægede ø. En af naturens åbenbaringer med en særdeles turbulent fortid. Den har tilhørt Danmark frem til 1807, hvor englænderne overtog den. I 1890 indgik den i en byttehandel med Tyskland. Under tysk besiddelse blev den under 1. og 2. Verdenskrig brugt som flåde- og ubådsbase. Pga. sin militærstrategiske beliggenhed forsøgte englænderne direkte at bombe øen væk i 1947. Dette lod sig heldigvis ikke gøre. Øen er 1700 m lang og 600 m bred. I højden fordeler den sig på tre plateauer: Fra det lave "Unterland" for foden af klippen, hvor byen ligger, videre ind over "Mittelland" og op til "Oberland" med de fantastiske

panoramaer, fuglefjeld, klippeformationer mm. Og så har øen også en kommerciel side: Den er toldfrit område i EU. Ca. 3-4km.

- **Als** - Øen har stadig sin egen stærke identitet med egen dialekt og ordbog. Den har været udråbt til republik i dagene lige før afslutningen af 1. Verdenskrig, hvor marineskrædder Bruno Topf førte an i revolutionen fra cafeen ved havnepromenaden. Hovedbyen Sønderborg ligger smukt for foden af Dybbøl Banke og midt i det glinsende Alssund. Ca. 10km.
- Vandringer på **den historiske Gendarmsti** langs Flensborg Fjord ca. 8km.

Foredrag og højskolelivet

- Sønderjyllands særegne kultur, sangskat og historie.
- Foredrag om kunstnerkolonien Egersundmalerne.
- Foredrag om den israelske forfatter Amos Oz og hans forfatterskab.
- Høstkoncert med koncertpianist Mogens Dalsgaard.
- Morgenvandring, fællessang, morgensamlingerne og flaghejsninger.

Velkommen til en almen, klassisk, grundtvigsk folkehøjskole

Rønshoved Højskole er vel nok Danmarks flottest beliggende højskole. Højskolen ligger ud til Flensborg Fjord midt i det bakkede morænelandskab, der byder på skønne vandreture i store løvskove langs fjorden. Stedets beliggenhed giver rige muligheder for udendørsoplevelser, der stimulerer og inspirerer.

Rønshoved Højskole er en klassisk, grundtvigsk folkehøjskole. Vi lægger derfor vægt på det almindennende, hvor sange fra højskolesangbogen, gode fortællinger, morgensamlinger, foredrag og fællesskabet er centralt placeret i hverdagen.

Højskolen kunne sidste år fejre 100 år, og fremstår flottere end nogensinde. Vi har bygget om og renoveret, så skolen er klar til et nyt århundrede. Det er vi stolte af.

**Velkommen til Rønshoved Højskole
– Højskolen ved Flensborg Fjord**

Nina og Thue Kjærhus
Forstanderteam

Mandag d. 15. august

Ankomst med tog til Gråsten Station ca. kl. 15.10.

Herefter mulighed for bustransport til højskolen

Kl. 15-16.30 Ankomst og indkvartering

Kl. 16.30 **Velkomstforedrag med højskoleforstander Thue Kjærhus**

Velkomstforedrag om skolen, som er vokset ud af

Genforeningen, hvis virke og væsen endnu er afgørende

præget af begivenhederne for hundrede år siden, samt tanker om skolens rolle i fremtiden.

Kl. 17.45 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren.

Kl. 18.15 **Aftensmad i spisesalen.** Denne første aften skal vi have

Rønshoved Tapas. Små lækkerier kombineret med gode salater og andet godt.

Kl. 20.00 **Aftensamling og rundvisning ved viceforstander Nina Kjærhus**

Vi mødes i foredragssalen. Herefter kaffe og kage i pejsestuen.

Tirsdag den 16. august

Ingen morgenvandring

Kl. 06.15 Morgenbuffet i spisesalen og madpakkesmøring.

Kl. 07.15 **Heldagstur til den mytiske ø Helgoland langt ude i Nordsøen.**

Vi kører i bus ned til Büsum på den tyske vestkyst og sejler

herfra ud til Helgoland. Vores medbragte frokost spiser vi om

bord på færgen. På Helgoland drager vi på en tre kilometer

lang rundvisning i et roligt tempo, hvor der fortælles om øens

spændende historie. Efter turen er der tid til på egen hånd at

gå på café eller shoppe i de over 200 toldfri butikker. Husk pas.

Længde i dag ca. 3-4 km.

Kl. 21.00 Hjemkomst og sen aftensmad. Desserten tager vi i pejsestuen.

Herefter kaffe og kage og hygge omkring pejsen.

Onsdag den 17. august

Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 **Rømø og marsklandet bag digerne med Marsktårnet og Den svorne vej. En tur til Nationalpark Vadehavet, UNESCO's verdensnaturarv.**

Vi kører i dag vest på, og gør her klar til dagens første

vandring i Ballum enge. Vi går 5 km ad Den Svorne Vej

midt under den høje himmel og mellem digerne, der siden

1. Verdenskrig har holdt stormfloderne fra menneskene og

hører om den store mandedrukning, hvor 10.000 druknede samt om Misthusum, den sagnbelagte landsby. Vi tager frokosten ved Marsktårnet, som er bygget af BIG - Bjarke Ingels verdenskendte arkitektfirma. Et tårn, der snor sig i højden som det menneskelige DNA. Vi kører så over på selve Rømø over den lange dæmning, der har forbundet øen med fastlandet siden 2. Verdenskrig, Vi går her ad bakkede klitter med den smukkeste bjergfyrbevoksning - en tur på ca. 7km i Vråby plantage. En tur, der dog også får os ud på den åbne strand på Sønderstrand, hvor vi får marehalmen mellem tæerne. En afvekslende tur i dag på i alt ca. 12 km.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren

Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.00 **Sangften med nedslag på årstidens sange samt vore særlige sønderjyske sange, belyst historisk og kulturelt ved viceforstander Nina Kjærhus i foredragssalen.**

Herefter kaffe og kage med særlig kageopskrift fra det sønderjyske kaffebord.

Torsdag den 18. august

Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 Morgensamling i foredragssalen

Kl. 10.00 **Maritime vandringer på den maleriske ø Als og Kegsnæs**

Vi starter vores ø-vandring med en tur til den smukke ø Als. Vi bliver sat af på Dybbøl Banke, hvor dramaet om 1864 udspillede sig. Herefter går vi forbi skanserne og ned mod den smukke Gendarmsti, der fører os langs kysten til Sønderborg. Vi går over Kong Christian d. 10's bro og tager vores frokost på havnen, lige foran Sønderborg Slot. Efter frokosten drager vi videre til det utrolig naturskønne Kegsnæs, hvor vi vil vandre til Kegsnæs Ende. Længde ca. 10km.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren

Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen

Kl. 19.30 **Foredrag om kunstnerkolonien Egersundmalerne ved højskolelærer Hans-Tyge Haarløv.**

Alle danskere kender Skagensmalerne. På samme tid var dog denne sønderjyske kunstnerkoloni i Egersund her ved Flensborg Fjord. Fra ca. 1880 samledes her overvejende tyske malere som f.eks. Otto Heinrich Engel og Erich Kubierschky. Da grænsedragningen kom i 1920, ophørte kunstnerkolonien. Det har fået stor betydning for, hvordan man husker

kunstnerkolonien. Kunsthistorisk set bliver kolonien betragtet som tysk, og er i Tyskland meget anerkendt. Men i Danmark blev kunstnerne og dermed også deres værker ret ukendte, da først grænsen blev lagt. Kunstnerkolonien blev betragtet som ikke-dansk, fordi den var anlagt under fremmedherredømmet. En tid, hvor egnen var okkuperet i 56 år af prøjserne. I dag er ca. 50 af Egersundmalernes værker en fast del af udstillingen på Museumsberg i Flensborg.

Fredag den 19. august

Ingen morgenvandring

Kl. 07.15 Morgenbuffet i spisesalen og madpakkesmøring

Kl. 08.15 **Maritime vandringer på den særprægede frisiske ø Hallig Hooge**

Vi krydser grænsen og tager over til den nordtyske vestkyst. Vi sejler til Dronninge Halligen - Hooge, hvor øens huse er bygget på forhøjninger - de såkaldte varfter:

Hanswarft-tur (5 km) med vandring fra havnen op til Hanswarft, hvor vi skal i Stormflodskino og se kortfilmen: "Land unter", samt en rundvisning i Hooges kommandørgård "Königspesel". På Hanswarft spiser vi også frokost. Derefter skal vi besøge øens kirke, som også er bygget på et varft, men hvor gulvet er af sand, hvis nu der skulle komme oversvømmelse her alligevel. Dagen sluttes af på egen hånd, f.eks. med en "Farisæer" på en af øens små caféer. Husk pas.

Kl. 19.15 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren

Kl. 19.30 Aftensmad i spisesalen

Kl. 20.30 **Aftensamling omkring kortfilmen: Noldes landskab.**

En flot naturfilm om marsken. En film af Carl C. Christiansen og med musik af Valdemar Rasmussen. Filmen tager 28 min. og fungerer som en flot lille afrunding på vores dag i Naturpark Vadehavet.

Lørdag den 20. august

Kl. 07.30 Morgenvandring eller svømmetur i Flensborg Fjord

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 Morgensamling i foredragssalen

Kl. 10.00 **Foredrag om den israelske forfatter Amos Oz og hans forfatterskab ved højskoleforstander Thue Kjærhus.**

Vi vil denne formiddag høre om Amos Oz' mesterværk: "En fortælling om kærlighed og mørke". Det er på en gang en lille

og en stor historie, der omfatter Oz' families egen historie, staten Israels historie og det jødiske folks historie. Vi skal møde Oz' excentriske storfamilie, heriblandt den verdensfjerne litteraturprofessor onkel Josef og den virile bedstefar Alexander i en fortælling om humor, håb og politik i en tid præget af store forandringer.

Kl. 12.00 Frokostbuffet i spisesalen

Kl. 14.00 **Dejlige vandreture i den skønne natur omkring skolen på Gendarmstien - europæisk kvalitets vandrevej.**

Vi slutter en dejlig uge af med at vandre i egnen lige omkring højskolen. Du kan vælge imellem:

Sønderhavskovene (ca. 6 km), der stammer tilbage fra oldtiden, hvor landet var dækket af skov. Siden stenalderen har der boet mennesker her. Vi følger i deres fodspor, men hører også om alle historierne fra egnen f.eks. om munkene fra den anden side af Fjorden, der anlagde de smukke Karpedamme, om Bjergsalamanderen, der har Europas nordligste ynglested her i skovene, om Vejpligtstenen og meget mere.

Vandrertur (ca. 8 km) Bækken og Kløften - og udsigt ud over Flensborg Fjord til bl.a. Holnæs. Med udgangspunkt i Kløften, der ligger blot en halv time væk fra højskolen, ser vi dette lille bådeværksted med en stemning som i Provence med ænder, søer og lavendler. Herefter går vi ned mod kysten og knytter an på den særlige Gendarmsti. Den gamle grænsebevogtningssti og hører om de mange historiske perler.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren

Kl. 18.00 **Festmiddag, der går over i høstkoncert med koncertpianist Mogens Dalsgaard.**

Foruden at være en af landets bedste pianister, er Mogens Dalsgaard også en gudbenådet fortæller. Hans evne til at sætte den musik han spiller i forbindelse med omverdenen gør, at en koncert med ham aldrig bliver kedelig. Han har en stor international karriere bag sig, og er stadig en af vore mest aktive kunstnere.

Søndag den 21. august

Ingen morgenvandring pga. afrejsedag

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 08.50 **Kort morgensamling i Foredragssalen**

Herefter afsked og afrejse, så man kan komme med bussen fra højskolen kl. 9.20 og nå toget fra Gråsten Station ca. kl. 9.50

Vi forbeholder os ret til ændringer i programmet

Praktiske oplysninger

Tilmelding

Du tilmelder dig nemt på vores hjemmeside www.ronshoved.dk under "Korte kurser". Du kan vælge mellem at betale online eller at få en regning.

Tilmelding er bindende, hvilket betyder, at vi ikke kan refundere pengene ved afbud. Vi anbefaler derfor, at du tegner en afbestillingsforsikring ved f.eks. Europæiske Rejseforsikring.

Priser

Dobbeltværelse pr. person med eget bad:	5.195,-kr.
Enkeltværelse pr. person med eget bad:	5.895,-kr.

Kontoret hjælper dig gerne med at finde en makker, så du for det første kan spare de penge som et enkeltværelse jo koster ekstra, men også for at du kan få muligheden for at lære en ny at kende.

Beløbet dækker kost & logi inkl. linned og håndklæder samt alle udflugter og programsatte punkter.

Rejsen til Rønshoved med offentlig transport

Vi ligger tæt på IC-linien. Der købes togbillet til Gråsten. Det tager 2½ time fra Århus og 3½ time fra København (med direkte tog hver 2. time). Fra Gråsten tager bussen (nr. 110) kun 15 min.

Vi kan også tilbyde at hente dig med vores bus i Gråsten med togankomst ca. kl. 15.10. Prisen vil være 50,-kr, som du betaler direkte til chaufføren i bussen. Det samme kan vi tilbyde på hjemrejsedagen med togafgang ca. kl. 09.50.

Rønshoved Højskole
Højskolen ved Flensborg Fjord